

ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ

ИНДЕКСИ ПРОМЕТА ОСТАЛИХ УСЛУГА У БИХ, III КВАРТАЛ 2022

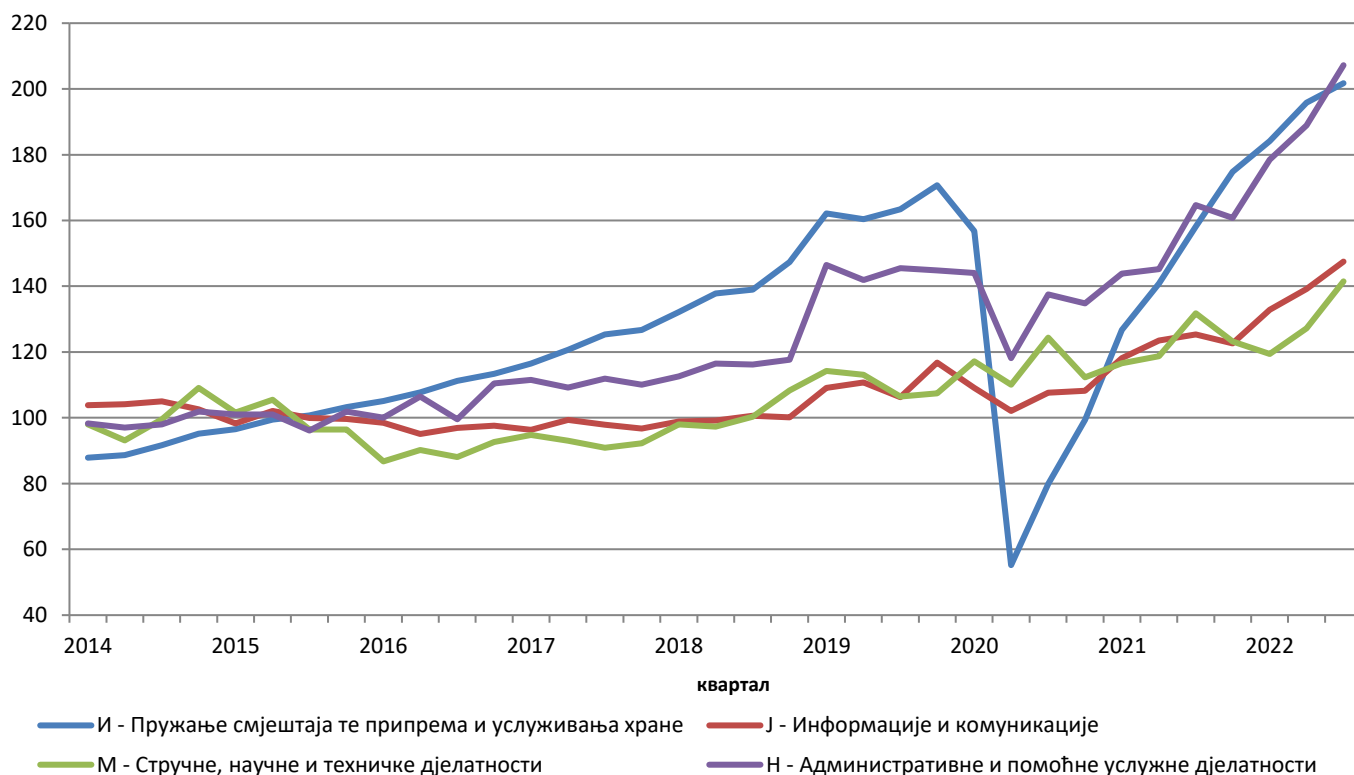
Укупан десезонирани промет осталих услуга у трећем кварталу 2022. године остварио је раст од 7,3% у односу на други квартал 2022. Раст промета остварен је у подручјима дјелатности пружање смјештаја те припрема и услуживање хране у износу од 3,0%, информације и комуникације од 6,0%, стручне, научне и техничке дјелатности од 11,3%, те у административним и помоћним услужним дјелатностима у износу од 9,7%.

Највећи раст промета забиљежен је у области производња филмова, видеофилмова и телевизијског програма, дјелатности снимања и издавања музичких записа у износу од 63,5%, док је највећи пад промета забиљежен у области промоција (реклама и пропаганда) и истраживање тржишта од 6,4%.

Индекс промета осталих услуга у трећем кварталу 2022. године остварио је раст од 54,8% у односу на базу (2015) годину. Раст индекса промета остварен је у подручјима дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране у износу од 101,7%, информације и комуникације 47,5%, административне и помоћне услужне дјелатности 107,2%, те у стручним, научним и техничким дјелатностима раст промета од 41,5% у односу на базу (2015) годину.

Дати подаци су десезонирани.

Индекси промета осталих услуга, десезонирана серија БиХ, 2015=100

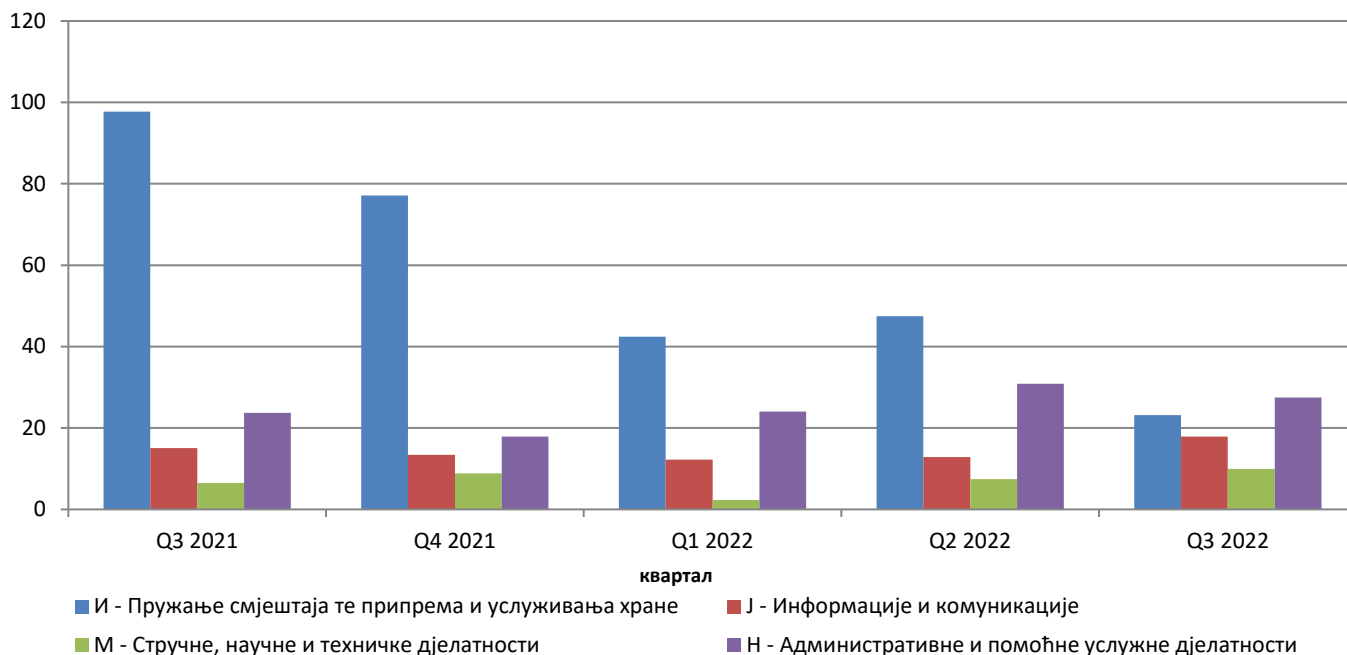

Укупан промет осталих услуга, календарски прилагођен, у трећем кварталу 2022. године остварио је раст од 17,5% у односу на исти квартал претходне године. Раст промета остварен је у подручјима дјелатности пружање смјештаја те припрема и услуживање хране у износу од 23,2%, стручним, научним и техничким дјелатностима од 10,0%, информације и комуникације од 17,9%, те у административним и помоћним услужним дјелатностима у износу од 27,5%.

Највећи раст промета остварен је у области остале стручне, научне и техничке дјелатности у износу од 171,9%, док је пад промета забиљежен у области архитектонске и инжињерске дјелатности, техничко испитивање и анализа у износу од 2,2%. Наведени подаци су календарски прилагођени.

Дати подаци су календарски прилагођени.

Годишње стопе промјене осталих услуга, календарски прилагођена серија БиХ

У структури оствареног промета осталих услуга (изворни, неприлагођени подаци) у трећем кварталу 2022. године највеће учешће остварено је у подручју дјелатности информације и комуникације (52,2%), потом слиједе стручне, научне и техничке дјелатности (23,7%), пружање смјештаја те припрема и услуживања хране (13,4%), те административне и помоћне услужне дјелатности (10,7%).

Табела 1: Основни номинални показатељи промета осталих услуга у БиХ

Назив дјелатности - КД БиХ 2010	сезонски прилагођени подаци				календарски прилагођени подаци		
	III 2022	II 2022	III 2022	III 2022	III 2022	II 2022	I 2022
	II 2022	I 2022	ø2021	ø2015	III 2021	II 2021	I 2021
Укупно услуге	7,3	5,5	21,8	54,8	17,5	15,88	13,2
I - Пружање смјештаја те припрема и послуживања хране	3,0	6,3	34,4	101,7	23,2	47,5	42,4
Ј - Информације и комуникације	6,0	4,8	20,5	47,5	17,9	12,9	12,2
М ¹ - Стручне, научне и техничке дјелатности	11,3	6,5	15,4	41,5	10,0	7,4	2,3
Н ² - Административне и помоћне услужне дјелатности	9,7	5,8	34,9	107,2	27,5	30,9	24,0

*подаци за претходни период су ревидирани

1 искључујући грану 70.1 и области 72 и 75

2 искључујући област 77 и гране 81.1 и 81.3

Табела 2: Кварталне стопе промјене промета осталих услуга израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	III 2021	IV 2021	I 2022	II 2022	III 2022
		II 2021	III 2021	IV 2021	I 2022	II 2022
I, J, M, N	Укупно услуге	6,1	-2,2	5,2	5,5	7,3
I	Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране	12,3	10,5	5,4	6,3	3,0
I55	Смјештај	11,8	14,8	7,3	7,3	4,3
I56	Дјелатности припреме и услуживања хране и пића	12,7	7,1	3,6	5,4	1,9
J	Информације и комуникације	1,5	-2,2	8,4	4,8	6,0
J58	Издавачке дјелатности	-10,8	14,1	14,1	-1,5	16,0
J59	Производња филмова, видеофилмова и телевизијског програма, дјелатности снимања и издавања музичких записа	27,0	-1,7	-8,5	7,4	63,5
J60	Емитовање програма	-1,0	0,2	1,8	0,0	0,4
J61	Телекомуникације	0,3	2,1	0,1	0,7	0,1
J62	Рачунарско програмирање, савјетовање и дјелатности у вези с њима	4,3	-12,2	25,6	11,9	12,3
J63	Информационе услужне дјелатности	0,5	11,3	1,7	3,9	5,3
M ¹	Стручне, научне и техничке дјелатности	11,0	-6,5	-3,1	6,5	11,3
M69, M70.2	Правне и рачуноводствене дјелатности, савјетовање у вези с управљањем	1,5	7,2	6,9	2,0	6,8
M71	Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа	13,8	-13,2	-9,8	0,7	24,1
M73	Промоција (реклама и пропаганда) и истраживање тржишта	10,8	-2,3	2,4	19,5	-6,4
M74	Остале стручне, научне и техничке дјелатности	10,1	28,3	13,4	12,5	14,8
N ²	Административне и помоћне услужне дјелатности	13,4	-2,4	11,0	5,8	9,7
N78	Дјелатности посредовања у запошљавању	1,8	8,3	12,3	2,3	4,2
N79	Путничке агенције, организатори путовања, туроператори и остале резервацијске услуге те дјелатности у вези с њима	107,9	-30,2	-9,8	56,0	50,6
N80	Заштитне и истражне дјелатности	0,7	0,6	4,8	1,0	-0,5
N81.2	Дјелатности чишћења	-5,1	10,0	19,4	-6,8	1,3
N82	Канцеларијске административне и помоћне дјелатности те остале пословне помоћне дјелатности	11,9	2,5	22,4	1,4	6,5

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

1 искључујући грану 70.1 и области 72 и 75

2 искључујући област 77 и гране 81.1 и 81.3

Табела 3: Годишње стопе промјене промета осталих услуга израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	<u>IV 2021</u> IV 2020	<u>I 2022</u> I 2021	<u>II 2022</u> II 2021	<u>III 2022</u> III 2021	<u>I-III 2022</u> I-III 2021
I, J, M, N	Укупно услуге	16,3	13,2	15,9	17,5	15,7
I	Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране	77,2	42,4	47,5	23,2	34,7
I55	Смјештај	98,0	54,3	65,3	30,2	44,8
I56	Дјелатности припреме и услуживања хране и пића	64,2	33,4	34,5	16,2	26,2
J	Информације и комуникације	13,4	12,2	12,9	17,9	14,5
J58	Издавачке дјелатности	-2,0	12,7	13,4	49,6	27,7
J59	Производња филмова, видеофилмова и телевизијског програма, дјелатности снимања и издавања музичких записа	48,9	16,6	22,6	58,1	34,8
J60	Емитовање програма	-3,2	10,3	-0,5	4,5	4,3
J61	Телекомуникације	5,1	2,9	3,9	4,1	3,7
J62	Рачунарско програмирање, савјетовање и дјелатности у вези с њима	31,9	26,4	28,7	38,6	31,6
J63	Информационе услужне дјелатности	26,9	44,3	18,3	23,9	28,3
M¹	Стручне, научне и техничке дјелатности	8,8	2,3	7,4	10,0	6,8
M69, M70.2	Правне и рачуноводствене дјелатности, савјетовање у вези с управљањем	23,0	21,4	18,6	25,0	21,5
M71	Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа	2,6	-9,8	-10,4	-2,2	-7,3
M73	Промоција (реклама и пропаганда) и истраживање тржишта	12,6	12,1	32,5	11,9	19,4
M74	Остале стручне, научне и техничке дјелатности	56,9	45,9	85,5	171,9	103,9
N²	Административне и помоћне услужне дјелатности	17,9	24,0	30,9	27,5	27,6
N78	Дјелатности посредовања у запошљавању	8,1	28,0	28,3	33,5	30,0
N79	Путничке агенције, организатори путовања, туроператори и остале резервацијске услуге те дјелатности у вези с њима	79,4	44,1	104,2	48,0	60,3
N80	Заштитне и истражне дјелатности	-0,8	5,5	7,3	6,0	6,3
N81.2	Дјелатности чишћења	10,4	38,6	16,3	23,5	25,4
N82	Канцеларијске административне и помоћне дјелатности те остале пословне помоћне дјелатности	37,6	38,5	42,4	35,5	38,8

*календарски прилагођени подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

1 искључујући грану 70.1 и области 72 и 75

2 искључујући област 77 и гране 81.1 и 81.3

Табела 4: Квартална серија номиналних индекса промета осталих услуга, 2015=100

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010	2021		2022		
		III	IV	I	II	III
I, J, M, N	Укупно услуге	132,9	130,0	136,7	144,2	154,8
I	Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране	158,1	174,8	184,2	195,8	201,7
I55	Смјештај	132,1	151,6	162,8	174,7	182,2
I56	Дјелатности припреме и услуживања хране и пића	188,1	201,5	208,8	220,2	224,3
J	Информације и комуникације	125,4	122,6	132,9	139,2	147,5
J58	Издавачке дјелатности	73,6	84,0	95,8	94,4	109,4
J59	Производња филмова, видеофилмова и телевизијског програма, дјелатности снимања и издавања музичких записа	107,6	105,7	96,8	103,9	169,9
J60	Емитовање програма	127,8	128,0	130,3	130,3	130,8
J61	Телекомуникације	92,1	94,0	94,1	94,8	94,9
J62	Рачунарско програмирање, савјетовање и дјелатности у вези с њима	281,3	247,0	310,4	347,3	389,9
J63	Информационе услужне дјелатности	368,1	409,8	416,9	433,3	456,4
M ¹	Стручне, научне и техничке дјелатности	131,8	123,2	119,4	127,2	141,5
M69, M70.2	Правне и рачуноводствене дјелатности, савјетовање у вези с управљањем	167,7	179,8	192,2	196,1	209,5
M71	Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа	115,7	100,4	90,6	91,2	113,1
M73	Промоција (реклама и пропаганда) и истраживање тржишта	154,8	151,2	154,8	185,1	173,1
M74	Остале стручне, научне и техничке дјелатности	274,7	352,4	399,6	449,3	515,7
N ²	Административне и помоћне услужне дјелатности	164,7	160,8	178,5	188,9	207,2
N78	Дјелатности посредовања у запошљавању	156,9	169,9	190,8	195,3	203,5
N79	Путничке агенције, организатори путовања, туроператори и остале резервацијске услуге те дјелатности у вези с њима	104,6	73,0	65,8	102,7	154,7
N80	Заштитне и истражне дјелатности	128,2	129,0	135,1	136,5	135,9
N81.2	Дјелатности чистиња	131,1	144,2	172,2	160,4	162,4
N82	Канцеларијске административне и помоћне дјелатности те остале пословне помоћне дјелатности	484,0	496,0	607,3	616,1	656,1

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

1 искључујући грану 70.1 и области 72 и 75

2 искључујући област 77 и гране 81.1 и 81.3

Прилог: Извод из Класификације дјелатности КД БиХ 2010.

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010
I	Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране
I55	Смјештај
I56	Дјелатности припреме и услуживања хране и пића
J	Информације и комуникације
J58	Издавачке дјелатности
J59	Производња филмова, видеофилмова и телевизијског програма, дјелатности снимања и издавања музичких записа
J60	Емитирање програма
J61	Телекомуникације
J62	Рачунарско програмирање, савјетовање и дјелатности у вези с њима
J63	Информационе услужне дјелатности
M	Стручне, научне и техничке дјелатности
M69	Правне и рачуноводствене дјелатности
M70.1	Управљачке дјелатности
M70.2	Савјетовање у вези са управљањем
M71	Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа
M72	Научно истраживање и развој
M73	Промоција (реклама и пропаганда) и истраживање тржишта
M74	Остале стручне, научне и техничке дјелатности
M75	Ветеринарске дјелатности
N	Административне и помоћне услужне дјелатности
N77	Дјелатности изнајмљивања и давања у закуп (леасинг)
N78	Дјелатности посредовања у запошљавању
N79	Путничке агенције, организатори путовања, туроператори и остале резервацијске услуге те дјелатности у вези с њима
N80	Заштитне и истражне дјелатности
N81.1	Помоћне дјелатности управљања зградама
N81.2	Дјелатности чишћења
N81.3	Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина
N82	Канцеларијске административне и помоћне дјелатности те остале пословне помоћне дјелатности

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Циљ истраживања

Услугне статистике заузимају важно мјесто у националној економији и током посљедњих деценија све више добијају на значају. Разлог томе јесте чињеница да је велики број пословних субјекта регистрованих у услужним дјелатностима те њихов промет има значајно учешће у укупно оствареном промету у земљи.

Статистика промета осталих услуга примарно има за циљ да пружи благовремене информације о промјени нивоа оствареног промета али и другим релевантним показатељима. Индекс промета осталих услуга један је од показатеља економске активности земље који помаже органима државне управе и предузећима из приватног сектора у процесу доношења одлука. Примјењује се и за процјену резултата сектора услуга, потрошње становништва, као и при израчунању националних рачуна. Методологија истраживања промета осталих услуга је прописана Уредбом Вијећа (ЕЗ) бр. 1165/98 о краткорочним пословним статистикама (Анекс Д) и њеним измјенама и допунама (у даљем тексту ЕУ-СТС регулатива) као и препорукама Евротата из ове статистичке области.

Обухват

Истраживањем су обухваћени пословни субјекти/правна лица који су према главној дјелатности регистровани да обављају услужне дјелатности (подручја дјелатности I- Дјелатности пружања смјештаја те припреме и услуживања хране, J- Информације и комуникације, M- Стручне, научне и техничке дјелатности (искључујући грану 70.1 и области 72 и 75), N- Административне и помоћне услужне дјелатности (искључујући област 77 и гране 81.1 и 81.3)). За потребе истраживања кориштена је Класификација дјелатности Босне и Херцеговине- КД БиХ 2010 која је у потпуности усклађена са Европском класификацијом економских дјелатности NACE Rev.2. Цјелокупно подручје Босне и Херцеговине је обухваћено истраживањем. Истраживањем нису обухваћени предузетници.

Узорак

За спровођење истраживања промета осталих услуга у БиХ користи се комбиновани метод пуног обухвата и стратификованог случајног узорка. Узорак је подијељен на стратуме према класи финансијског податка (финансијски извјештај за претходну годину) и дјелатности пословног субјекта (области дјелатности I, J, M, N-КД БиХ 2010). Као помоћна стратификациона варијабла користи се број запослених. Изабрани узорак осталих услуга за 2021. годину репрезентативан је на нивоу Босне и Херцеговине, као и на нивоима Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко дистрикта БиХ.

Прикупљање и обрада података

У спровођењу истраживања учествују званичне статистичке институције у БиХ. Основна варијабла посматрања је квартални промет пословног субјекта без ПДВ-а, који је у складу са ЕУ-СТС регулативом исказан посебно. Подаци прикупљени од извјештајних јединица, путем обрасца К КПС УСЛ 01, представљају основу за процјену података за укупну популацију. Агрегирање промета на више нивое (област, подручје или специјални агрегати) дјелатности се врши прије компилације индекса.

Серије података промета по кварталима од 2010. до 2013 добијене су комбинацијом података из административних извора и других статистичких истраживања. При прерачунању историјске серије података кориштена је метода преклапања („overlapping“). У склопу кварталног истраживања промета осталих услуга, које се од 2015. године спроводи редовно, упоредо су прикупљени и подаци и за референтне кварталне 2014. године.

Компилација индекса

Индекс промета осталих услуга изражен је у номиналним вредностима и израчунава се у односу на нову базну (2015) годину која се примењује у обрачунању индекса из првог квартала 2018. Уредба ЕУ (ЕЗ) бр. 472/2008 прописује примену основе 2015 од јануара 2018. у државама чланицама ЕУ. Индекс промета изражен је у текућим ценама (није откљоњен утицај промјене цијена).

Сезонско и календарско прилагођавање индекса

Статистичке институције у БиХ уважавајући начин дисеминације података у ЕУ, индексе објављује у сљедећим облицима:

- изворни (неприлагођени) индекси,
- сезонски прилагођени индекси- десезонирани индекси и
- календарски прилагођени индекси

С обзиром да десезонирани и календарски прилагођени индекси имају много већи значај и репрезентативнији су корисницима статистичких података детаљно су приказани у табеларном облику.

Десезонирање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај сезоне и календарске дане. Подаци који се упоређују са подацима из претходног периода се, према препорукама Еуростата, презентирају и тумаче у десезонираном облику. Календарско подешавање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. Подаци који се пореде са подацима истог периода претходне године се презентују и тумаче у

календарски прилагођеној форми индекса или стопа раста. У случају да наведени календарски ефекти значајно утичу на посматрану временску серију, потребно је исте отклонити.

Календарско и сезонско прилагођавање врши се у Деметра апликацији (верзија 2.2) методом ТРАМО-СЕАТС на изворним кварталним серијама података те у складу са смјерницама Евростата. Због особина примијењене методе прилагођавања, додавањем нових опсервација могу настати одређене промјене на ранијој серији већ објављених сезонски и календарски прилагођених индекса.

Дисеминација података

Резултати истраживања изражавају се у облику индекса и стопа промјене те се од 2017. године публикују у редовној кварталној динамици у форми саопштења за јавност на веб-страници Агенције за статистику БиХ (www.bhas.gov.ba). Презентација и интерпретација индекса потпуно је усклађена с онима које су прописане ЕУ-СТС регулативом што омогућава домаћим и међународним корисницима непосредно поређење индекса промета осталих услуга у БиХ са индексима других земаља.

Ревизија података

Редовна саопштења статистике промета осталих услуга објављују се у кварталној динамици и садрже прелиминарне податке. Ревизија података подразумијева да се подаци за претходни квартал (т-1) ревидирају у складу са новим информацијама, те је могуће да се подаци објављени након ревизије разликују од раније објављених, прелиминарних података. У саопштењима је јасно назначено о којим се подацима ради, тако да корисници статистичких података могу правилно да их тумаче. О измјенама података и разлозима корисници ће бити обавјештени на прикладан и транспарентан начин, у редовним кварталним саопштењима и другим публикацијама за јавност као и на веб- страници Агенције за статистику БиХ.

Дефиниције

Промет је укупан фактурисани износ који пословни субјект обрачуна за продате робе или пружене услуге током референтног периода трећим лицима и одговара њиховој тржишној вриједности. Укључује и трошкове повезане са продајом чак и ако су ти износи посебно исказани на фактурама. Порез на додану вриједност (ПДВ) искључен је из промета.

Скраћенице

ЕУ- Европска унија

Eurostat- Статистичка канцеларија Европске уније

КД БиХ 2010- Класификација дјелатности Босне и Херцеговине 2010

НАЦЕ Рев.2- Статистичка класификација економских дјелатности у ЕУ

СПР- Статистички пословни регистар

СТС (STS) – Short Term Business Statistics (Краткорочне пословне статистике)

- нема појаве

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26

Телефон: +387 (33) 911 911 | Телефакс: +387 (33) 220 622

Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица:

Велимир Јукић, помоћник директора за пословне статистике

Весна Ђужић, директор

Саопштење приредио: Ален Бајрамовић, Мирза Агић

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.